

5.1 Petäjäveden vanhan kirkon hautausmaan hoitosuunnitelman periaatteet

Petäjäveden vanhan kirkon hautausmaan hoitosuunnitelman taustalle on laadittu suunnitelma-työ, jonka lähtökohdaksi on otettu eri aikakausien kerrostumat 1700-luvun lopulta 1990-luvulle saakka. Suunnitelma-työ on pyritty kokemaan tärkeimmät historialliset elementit.

Tällä sivulla esitety suunnitelma-työ-työkaluista muodostaa historian pohjatuvan tavoitteet, johon alueen nykytilannetta on peilattu. Seuraavat hoito-ohjeet pohjatuvaan tähän suunnitelma-työ-työkaluun ja nykytilan muodostamaan synteesiin. Suunnitelma-työ-työkaluun tilanne on sisällytetty kuvitteellinen tavoite-tila.

Suunnitelma-työ-työkalu, joka pohjatuva vanhoihin suunnitelmiin ja valokuvii. Kartassa esitetyt elementit esitety seuraavalla sivulla.

Viereisellä sivulla on esitetty suunnitelmojteenveittoa kuvaava kartta, johon on merkitty tärkeimmät eri aikakausien elementit ja näihin kohdistuvat tavoitteet:

1. Viimeistään 1800-luvulta peräisin oleva vanha maanien linjaus ja sitä 1800-luvun lopulla reunustamassa sijutettu koivukuja. Tavoitteena on palauttaa koivukuja täydennyksistustun avulla.

2a ja b. Kirkkorakennuksen lähellä kasvavat männyn muistutavat kirkkorakennuksen ympärillä kasvaneista puustoista. Tavoitteena on säilyttää männyn elinvoimaisina mahdollisimman pitkään, mutta istuttaa niiden rinnalle kasvamaan jo uudet korvaavat maisemamännyn 2b.

3. Hautausmaan eteläpuolta eli vanhin osa on 1990-luvulle asti reunustaneet koivut. Tavoitteena on palauttaa hautausmaata reunustanut koivuväi istuttamalla aidan viereen koivunaitamia.

4. Uudelle kirkolle on avautunut näkyvä, kun hautausmaan ranta on ollut avoimia alueita. Tavoitteena on kehittää ja ylläpitää rannan koivuväyhien väliin jättyä avoimia rantakaistaleita, jotka mahdollistavat näkymät kohti uutta kirkkoa ja Solikkosarata.

5. Vanha maantie on kulkenut lammien kautta kohti vanhaa kirkkoa. Jatkosuunnittelussa tulisi tutkia voidaanko lammien läpi johdosta vanhasta maanteestä kehittää kevyen liikenteen pääkulkuväylyä tulevan maaliimanperiniökeskuksen ja kirkon väliin.

6. 1930-luvun asemakaavan pohjoispuolelta koivuväi. Tavoitteena on ylläpitää koivuväiä pääasiassa maaliimanperiniökeskuksen tonnia rajaavina riveinä.

7. Kirkon ja lammien välissä on sijainneet laajat peltoalueet, joista yksi on auennut laajoja näkymiä. Lammella kohti aukaista näkymiä tulee myös jatkossa vaatia. Tavoitteena on säilyttää näkymä avoimena. Yksittäiset maisemat tai pienet koivuväihä, katojat ja pihlat salillaan.

8. Tavoitteena on poistaa vesakkoa ja kasvattaa näkymä ja pelton rajalle rivissä ja pieninä ryhminä kasvavia koivuja. Myös pihlat ja katojat on sallittu- ja. Näkymälinjoja puuryhmien tai -rivien välistä tulee silti säilyttää avoimena kohti lammia.

9. Pohjoisen avoimista viijelyalueista on vielä jäljellä avoin näkymä. Tavoitteena on pitää näkymä avoimena. Yksittäiset maisemat sallitaan. Myös riu-kuaiden pohjoispuolelle jättyä näkymä hoitetaan jatkossa avoimena näkymä, jossa ei kasva puuväristä vesakkoa.

10. Pohjoiseen aukaista näkymät ovat muuttuneet voimakkaasti 1940-luvun jälkeen. Tavoitteena on rajata maisemaa ja näkymiä pohjoisen suunnan kerkksellillä ja peittävällä kasvillisuudella. Rajatavaksi reuna-työhyökköksi suositellaan kuusia ja koivuja sekaisutuksena.

11. Entistä joutokoulu-alueita on reunustanut koivujen lisäksi myös kuusia. Tavoitteena on kehittää hautausmaan pohjoisosan länsilaitaa harvina koivuväinä. Steniasitymän elinolosuhteet on turvattava alueella.

12. Puretun ruumis- ja leikkuhuoneen mahdolliset jätteen. Tavoitteena on ottaa mahdolliset jätteen esille ja osaksi hautausmaan maisemaa.

13. Tulevaa maaliimanperiniökeskuksen tonnia tulee kehittää osana vanhan kirkon alueita. Suositellaan, että tonin jäsenty- ja reitissuunnitelmat sovitetaan olemassa olevaan reitistöön ja voalitaan vanhalta kirkolta avautuvia näkymiä. Näkymät kohti pohjoista suositellaan sulkemaan.

14. Mahdollinen uusi rantatunuspaikka, joka sijoittuu joko hautausmaan etelä- tai pohjoispuolella. Rantatunuspaikkaa varten on myös suunniteltava reititykkydet ja mahdolliset laiturirakenteet ja oleskelualueet.

5.2 Petäjäveden vanhan hautausmaan hoitosuunnitelma ja sen eri osa-alueet

Tähän työhön kootti Petäjäveden vanhan kirkon hoitosuunnitelma muodostaan syntynein edellisellä sivulla esitetyssä historiallisesta suunnitelmanyhentevedon esittämistä kuvitteellisesta tilanteesta ja nykytilanteesta.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa alue on jaettu hoitotavoitteidensa perusteella kahdeksaan eri alueeseen. Hautausmaan ytimöistä ja rantaa-alueet on lisäksi jaettu A ja B vyöhykkeisiin, sillä niiden hoitotavoitteet poikkeavat toisistaan. Hoito-ohjelkorreissa on avattu kunkin alueen hoito-ohjeet tarkemmin kartan, kuvien ja tekstien avulla. Seuraavilla sivuilla löytyy myös osa-alueille yhteiset yleiset hoito-ohjeet.

1A Kehitetään puoliavoimena alueena, jossa kasvillisuuden pöytäruuon muodostavat kolme koivuväliä. Aluskasvillisuus niitetään tarvittaessa kerran kasvukauden aikana, mutta kukurehien reunat ja hautoja ympäröivät kasvillisuus siistitään kolmen viikon välein.

1B Kehitetään hautoamassa osana, jossa rannassa kasvovien koivuryhmien välisissä oviomina pidettävät alueet mahdollistavat näkymät vesistön yli. Polkkujen reuna ja hautoja ympäröivät kasvillisuus siistitään kolmen viikon välein. Ranta niitetään 2–3 vuoden välein.

2A Kehitetään oviomina alueena, jossa kasvillisuuden pöytäruuon muodostavat yksittäiset kivet ja pienet pihlajaryhmit. Aluskasvillisuus niitetään kaksi kertaa kasvukauden aikana. Kukurehii ja kukurehien reunat leikataan kerdävällä nurmenleikkurilla vähintään kolmen viikon välein. Hautoja ympäröivät kasvillisuus siistitään kolmen viikon välein.

2B Kehitetään alueena, jossa rannassa kasvovien puuryhmien ja rivien välisissä oviomina pidettävät alueet mahdollistavat näkymät vesistön yli. Hautausmaan aidan eteläpuolelle istutettavien koivujen on tarkoitus peittää näkymä kohli, valkaiset ja tuoda vehreyttä. Aluskasvillisuus niitetään tarvittaessa kerran kasvukauden aikana, mutta kukurehien reuna siistitään kolmen viikon välein.

3 Kehitetään oviomina alueena, jonka länsireunassa kasvovien puuryhmien ja rivien välisissä oviomina pidettävät alueet mahdollistavat näkymät kohli Lemmiltä. Alueita joko laidunnetaan tai oluskasvillisuus niitetään 1–2 kertaa kasvukauden aikana. Kukurehien reunat siistitään kolmen viikon välein.

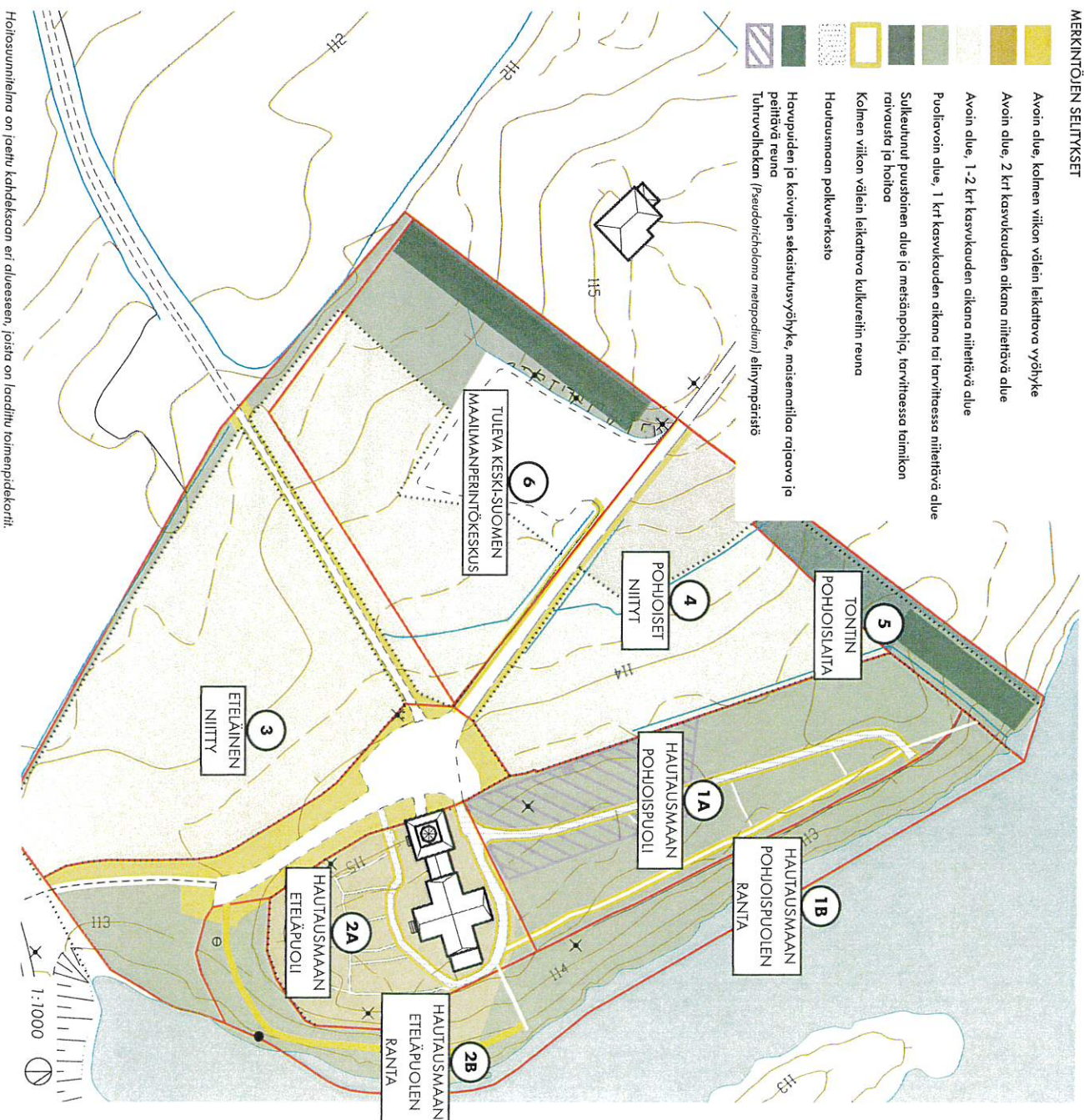
4 Kehitetään oviomina alueena, jota joko laidunnetaan tai alue niitetään 1–2 kertaa kasvukauden aikana.

5 Kehitetään suljettuna reuna-vyöhykkeenä, joka rajoittaa näkymä kohli asuinalueelta.

6 Kehitetään tuleva maailmanperintökeskusta palveluena alueena. Suosittellaan jäsen-talouden toimille sijaitsevat rakennukset ja ulkopuoliset niit, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän näkymähaittoja kirkkorakennuksen luota ja hautausmaan pohjoisosista katsotessa. Suosittellaan rajoittamaan näkymät kohli asuinalueelta. Suosittellaan kehittämisen maailmanperintökeskukseen ja Lemmiltäin johtavan tien välille uusi kevyen liikenteen yhteys. Keitti maailmanperintökeskukseen ja vanhan kirkon välille on suunniteltava tarkoin.

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- Avoin alue, kolmen viikon leikattava vyöhyke
- Avoin alue, 2-kr kasvukauden aikana niitettävä alue
- Avoin alue, 1-2-kr kasvukauden aikana niitettävä alue
- Puoliavoimien alue, 1-kr kasvukauden aikana tai tarvittaessa niitettävä alue
- Sulkeutunut puustoinen alue ja metsänpohja, tarvittaessa toimikun ratkaisua ja hoitoa
- Kolmen viikon välein leikattava kukurehien reuna
- Hautausmaan polkoverkosto
- Harvupuden ja koivujen sekaistutusvyöhyke, maisemallia rajoittava ja peittävä reuna
- Tuhravalkokan (Pseudotschiloma megarodum) elinympäristö

Hoitosuunnitelma on jaettu kahdeksaan eri alueeseen, joista on laadittu toimienpöytäkirja.